

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om specialiserad sjukvård och 40 § folkhälsolagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås sådana ändringar i lagen om specialiserad sjukvård och folkhälsolagen att kalkylmässig ersättning för de kostnader som tandläkar- och specialtandläkarutbildningen samt legitimerade tandläkares praktiska tjänstgöring orsakar verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården betalas av statsmedel till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus och till andra i utbildningen medverkande serviceproducenter på motsvarande grunder som enligt vilka till dem betalas ersättning för kostnaderna för läkar- och specialläkarutbildning och för tilläggsutbildning för läkare inom primärvården.

Beloppet av den ersättning per examen som till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus betalas för kostnaderna för grund- och specialiseringsutbildningen för läkare och tandläkare bestäms varje år i samband med att statsbudgeten görs upp. Poängsättningen av examina frångås. Totalbeloppet av ersättningen till en samkommun bestäms utifrån antalet examina.

I propositionen föreslås också klarare bestämmelser om ersättning för utbildning enligt vissa sådana utbildningsprogram för specialläkare och specialtandläkare som avviker

från andra utbildningsprogram.

Bestämmelserna om ersättning för kostnader för specialiseringsutbildning som ges någon annanstans än vid ett universitetssjukhus preciseras. Ersättning kan betalas till kommuner och samkommuner som är huvudmän för verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården, till statliga sinnessjukhus samt till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården om vilka bestäms genom förordning.

Lagen utökas vidare med precisare bestämmelser om ersättning för kostnaderna för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som bedrivs vid andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än vid universitetssjukhus. Kommuner och samkommuner som är huvudmän för verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården, statliga sinnessjukhus samt andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården om vilka bestäms genom förordning kan få ersättning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2000.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning	3
1.2. Bedömning av nuläget	4
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	6
3. Propositionens verkningar	8
4. Beredningen av propositionen	9
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	10
DETALJMOTIVERING	10
1. Lagförslag	10
1.1. Lagen om specialiserad sjukvård	10
1.2. Folkhälsolagen	12
2. Närmare bestämmelser	12
3. Ikraftträdande	12
LAGFÖRSLAGEN	
1. Lag om ändring av lagen om specialiserad sjukvård	12
2. Lag om ändring av 40 § folkhälsolagen	14
BILAGA	
PARALLELLTEXTER	
1. Lag om ändring av lagen om specialiserad sjukvård	15
2. Lag om ändring av 40 § folkhälsolagen	18

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning

Klinisk grundutbildning för läkare ges vid landets fem universitetssjukhus. Utbildningen kompletteras med undervisning vid andra sjukhus och vid hälsovårdscentraler. För att ha rätt att självständigt som legitimerad yrkesutbildad person vara verksam som allmänläkare skall den som avlagt medicine licentiatexamen dessutom genomgå en två-årig, praktiskt inriktad tilläggsutbildning, om vilken bestäms i förordningen om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården (1435/1993).

Specialläkarutbildningen ges vid universitetssjukhus, andra sjukhus, hälsovårdscentraler och vissa andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården. Utbildningen har reviderats genom förordningen om specialläkarexamen (678/1998), som trädde i kraft den 1 januari 1999. Utbildningsprogrammen tar fem eller sex år i anspråk, medan de enligt de tidigare bestämmelserna tog sex eller åtta år i anspråk. De som inlett sina studier innan revideringen trädde i kraft kan övergå till att studera enligt det nya utbildningssystemet eller fortsätta sina studier enligt de bestämmelser som gällde tidigare. Övergångstiden varar till utgången av 2005, då de som studerar enligt de tidigare bestämmelserna och inte har avlagt examen före den nämnda tidpunkten övergår till att fortsätta sina studier enligt det nya utbildningssystemet.

Hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå bedrivs vid sidan av universitetssjukhusen främst vid andra centralsjukhus och vid statliga sinnessjukhus.

Klinisk grundutbildning för tandläkare ges vid de odontologiska institutionerna vid Helsingfors och Uleåborgs universitet. Utbildning har i någon mån också getts vid hälsovårdscentraler och andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård. För att ha rätt att självständigt utöva tandläkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person skall den som avlagt odontologie licentiatexamen dessutom i sex månader genomgå praktisk tjänstgöring enligt 6 § förordningen om yr-

kesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994), varvid han eller hon är verksam i tandläkaruppgifter under ledning och tillsyn av en person som har rätt att självständigt utöva tandläkaryrket. Specialtandläkarutbildning ges vid Helsingfors, Uleåborgs och Abo universitet.

Läkarutbildningen och den vetenskapliga forskningen medför merkostnader för universitetssjukhus, andra sjukhus och hälsovårdscentraler. Staten betalar ersättning för kostnaderna i form av en specialstatsandel, som sedan ingången av 1994 har bestämts på kalkylmässiga grunder. Före det betalades ersättningen som en procentandel (12 %) av universitetssjukhusets driftskostnader.

Enligt 47 § 1 mom. lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) betalas till samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt i vilket det finns ett universitetssjukhus ersättning av statsmedel för kostnader som förorsakas av grund- och specialiseringsutbildning för läkare samt av hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som bedrivs vid verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård inom universitetssjukhusets specialansvarsområde. Ersättningen bestäms på kalkylmässiga grunder på så sätt att den i fråga om utbildningen baserar sig på antalet läkaramina och på de poäng som de olika examina tilldelats och i fråga om forskningen på antalet vetenskapliga publikationer och på de poäng de olika publikationerna tilldelats. Varje universitet meddelar kalenderårsvis social- och hälsovårdsministeriet antalet examina samt antalet forskningsrapporter som utarbetats och publicerats vid universitetssjukhuset.

I 47 § 2 mom. lagen om specialiserad sjukvård sägs att hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå kan bedrivas inte enbart på ett universitetssjukhus utan också vid andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården. Universitetssjukhusets uppgift är att samordna sådan forskning tillsammans med de övriga verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården. Ersättning för kostnader som orsakas av hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå betalas till en samkommun som är huvudman för ett universitetssjukhus. Enligt momentet i fråga

skall samkommunen använda ersättningen till kostnader som en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården åsamkats för sådan forskning. Enligt social- och hälsovårdsministeriets årliga beslut om grunderna för ersättning för läkarutbildning och vetenskaplig forskning skall en tredjedel av ersättningen till ett universitetssjukhus för kostnaderna för hälsovetenskaplig forskning anvisas till fristående forskningsprojekt inom specialansvarsområdet för ett universitetssjukhus.

Enligt den reform som genomfördes fr.o.m. ingången av 1997 har även andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än universitetssjukhus rätt till ersättning av statsmedel också för kostnader för läkarutbildning. När grundutbildning för läkare ges vid någon annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården än vid ett universitetssjukhus, betalar den samkommun som är huvudman för universitetssjukhuset enligt 47 a § 1 mom. lagen om specialiserad sjukvård ersättning till den samkommun eller kommun eller till någon annan serviceproducent som saken gäller. Om ett universitet anlitar andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än universitetssjukhus för specialiseringsutbildning för läkare, betalas däremot enligt 2 mom. i den nämnda paragrafen på kalkylmässiga grunder ersättning av statsmedel direkt till den kommun eller samkommun som är huvudman för sjukhuset eller hälsovårdscentralen och till andra serviceproducenter. Ersättningen baserar sig på antalet utbildningsmånader som utförts och som universitetet har godkänt. Till en kommun eller samkommun som är huvudman för ett sjukvårdsdistrikt eller en hälsovårdscentral betalas enligt 47 a § 3 mom. lagen om specialiserad sjukvård på kalkylmässiga grunder ersättning av statsmedel också för kostnader som föranleds av utbildning enligt 4 § förordningen om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården. Ersättningen bygger på antalet läkare och utbildningsmånader.

Närmare föreskrifter om bestämmande och betalning av ersättningar finns i 47 b § lagen om specialiserad sjukvård. Enligt denna paragraf bestämmer social- och hälsovårdsministeriet vikten av läkarexamina och de vetenskapliga publikationerna samt deras pris per enhet och meddelar andra föreskrifter om ersättningsgrunderna och användningen av ersättning som är avsedd för forskning.

Föreskrifter för 1999 har meddelats i social- och hälsovårdsministeriets beslut om grunderna för ersättning för läkarutbildning och vetenskaplig forskning 1999 (40/1999). Länsstyrelsen betalar ersättning till en samkommun som är huvudman för ett universitetssjukhus. Länsstyrelsen betalar halvårsvis till en kommun eller samkommun eller någon annan serviceproducent som är huvudman för ett sjukhus eller en hälsovårdscentral ersättning för läkarnas specialiseringsutbildning utgående från en anmälan som kommunen, samkommunen eller någon annan serviceproducent har gjort och som universitetet har godkänt. För tilläggsutbildning för läkare inom primärvården betalar länsstyrelsen halvårsvis ersättning till kommunen eller samkommunen på grundval av en anmälan som kommunen eller samkommunen gör. I övrigt skall i fråga om betalning av ersättning, övrigt förfarande och ändringsökande 5 och 6 kap. lagen om statsandelar till kommunerna (688/1992) tillämpas.

Enligt 40 § folkhälsolagen (66/1972) betalas till en kommun eller samkommun som upprätthåller en hälsovårdscentral ersättning för kostnader som föranleds av läkarutbildning och hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå enligt 47, 47 a och 47 b § lagen om specialiserad sjukvård.

Också i 7 § lagen om Helsingfors universitetscentralsjukhus (1064/1989) hänvisas till de nämnda bestämmelserna i lagen om specialiserad sjukvård. Enligt denna paragraf betalas till samkommunen ersättning av statsmedel för kostnaderna för ordnande av läkarutbildning och hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå, och samkommunen betalar ersättning för läkarnas grundutbildning och forskning enligt 47, 47 a och 47 b § lagen om specialiserad sjukvård. Lagen om Helsingfors universitetscentralsjukhus har upphävts genom en lag av den 5 mars 1999 (242/1999), som träder i kraft den 1 januari 2000.

1.2. Bedömning av nuläget

Den kliniska utbildningen i anslutning till tandläkarutbildningen omorganiserar från ingången av 2000 på så sätt att utbildningen inte längre ges vid utbildningsenheterna utan vid verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården, precis som den kliniska utbildningen i anslutning till läkarexamina. Den ersättning som enligt de gällande bestäm-

melserna betalas av statsmedel betalas likväl endast för kostnader för läkarutbildning. Däremot gör bestämmelserna om ersättning för forskningskostnader det redan nu möjligt att betala ersättning också för kostnader för odontologisk forskning.

Till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus har 1997—1999 betalats 650 milj. mk om året i ersättning för kostnader för läkar- och specialläkarutbildning och för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå. Undervisningens andel av det totala anslaget har varit 290 milj. mk, dvs. ca 45 %. Examina inom grund- och specialiseringsutbildningen för läkare värderas enligt social- och hälsovårdsministeriets beslut om grunderna för ersättning för läkarutbildning och vetenskaplig forskning 1999 på så sätt att medicine licentiatexamen ger en poäng, specialläkarexamen enligt ett fem- eller sex-årigt utbildningsprogram en poäng och specialläkarexamen enligt ett åttaårigt utbildningsprogram som baserar sig på de tidigare bestämmelserna dessutom en halv poäng. Priset på en examenspoäng bestäms genom att det disponibla anslaget divideras med det antal examenspoäng som fås utifrån antalet anmälda examina och den ovan nämnda poängsättningen. Antalet examenspoäng beräknas som ett medeltal för de tre senaste kalenderår för vilka uppgifter kan erhållas. År 1999 är antalet examenspoäng enligt medeltalet för de examina som under åren 1995—1997 avlagts 792,3 poäng, varvid priset på en examenspoäng är 366 023 mk.

Specialläkarexamina enligt utbildningsprogrammet för hälsovård, företagshälsovård och allmän medicin samt utbildning som gäller specialläkarnas administrativa kompetens beaktas inte vid poängsättningen av examina. Om det vid ett universitetssjukhus har getts utbildning enligt de tre förstnämnda utbildningsprogrammen, har med stöd av social- och hälsovårdsministeriets beslut om grunderna för ersättning för läkarutbildning och vetenskaplig forskning likväl betalats ersättning för kostnaderna för detta enligt 47 a § 2 mom. lagen om specialiserad sjukvård på basis av antalet utförda utbildningsmånader.

Utbildningsmånaderna inom specialläkarutbildningen beräknas 1999 uppgå till drygt 14 000 vid universitetssjukhusen och knappt 10 000 vid andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården.

Den ersättning som skall betalas för de

kostnader för specialläkarutbildning som orsakas andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än universitetssjukhus uppgår 1999 till 6 000 mk per månad för varje läkare som deltar i utbildningen. Det totala ersättningsbeloppet beräknas uppgå till ca 58 milj. mk 1999. Också den ersättning som skall betalas för de kostnader för tilläggsutbildning inom primärvården som orsakas andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården är 6 000 mark per månad för varje läkare som deltagit i utbildningen. Det totala ersättningsbeloppet beräknas uppgå till ca 42 milj. mk 1999.

Till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus delas enligt det nuvarande systemet för ersättning av utbildningskostnader samma totalbelopp ut oberoende av antalet avlagda examina. En ökning eller minskning av utbildningen har således knappast alls påverkat det ersättningsbelopp som samkommunerna fått. Samtidigt som antalet avlagda examina har minskat under de senaste åren har priset på examenspoängen stigit. Det nuvarande sättet att bestämma ersättningen sporrar således inte till en ökning av utbildningsvolymen.

Syftet med den revidering av ersättningsystemet som inleddes vid ingången av 1997 var att utbildningsprogrammet skulle inkludera mer utbildning vid sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som inte hör till universitetssjukhusen, dvs. inom primärvården och vid andra sjukhus. Trots att den nuvarande ersättningen till universitetssjukhusen baserar sig på antalet läkar- och specialläkarexamina, utgör det sätt på vilket ersättningen bestäms ändå inte en tillräcklig drivfjäder för att också andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården skall utnyttjas till fullo inom utbildningen. Utbildning ges fortfarande i hög grad vid universitetssjukhusen också när den kunde ges vid andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och detta vore motiverat i utbildningshänseende. Koncentreringen av utbildningen till universitetssjukhusen leder också till att det uppkommer flaskhalsar vid dessa sjukhus, varvid avläggandet av t.ex. en specialläkarexamen kan dra ut på tiden avsevärt på grund av att läkarna blir tvungna att vänta innan de kan inleda utbildningen.

Forskningens andel av den ersättning för kostnaderna för utbildning och forskning som 1997—1999 har betalats till samkommuner som är huvudmän för universitets-

sjukhus har varit 360 milj. mk per år, dvs. ca 55 % av det totala anslaget. De olika publikationerna värderas enligt det ovan nämnda beslutet från social- och hälsovårdsministeriet på så sätt att en doktorsavhandling som monografi ger sex poäng, en doktorsavhandling som består av en sammanställning av publikationer en poäng, en artikel som publicerats i en finsk hälsovetenskaplig publikation som nämns i beslutet en halv poäng och en artikel som publicerats i en utländsk publikation mellan en och fyra poäng beroende på dess impact-faktor. Priset på en publikationspoäng bestäms genom att det disponibla anslaget divideras med det antal publikationspoäng som fås utifrån antalet anmälda publikationer och den ovan nämnda poängsättningen. Antalet publikationspoäng beräknas som ett medeltal för de tre senaste kalenderår för vilka uppgifter kan erhållas. År 1999 är antalet publikationspoäng 5 750,6, varvid priset på en publikationspoäng är 62 602 mk.

Den hälsovetenskapliga forskningen är av stor betydelse inte bara för utbildningen utan också för att hälso- och sjukvårdssystemet skall fungera. Syftet med bestämmelsen att en samkommun som är huvudman för ett universitetssjukhus skall använda ersättning som den fått för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå till kostnader som en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården åsamkats för sådan forskning har varit att stärka den forskning som bedrivs vid sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som inte hör till universitetssjukhusen. Av den ersättning på 360 milj. mk som 1997 betalades för forskningskostnader gick 5,2 milj. mk till sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som inte hör till universitetssjukhusen. Forskningen vid universitetssjukhusen behöver mer direkt inriktas på en utveckling av hälso- och sjukvården och den kliniska sjukvården, t.ex. forskning i effekterna av vården och behandlingarna.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus och till andra serviceproducenter som deltar i utbildningen betalas ersättning för kostnaderna för tandläkar- och specialtandläkarutbildning enligt samma principer som enligt

vilka ersättning betalas för kostnaderna för läkar- och specialläkarutbildning. På motsvarande sätt föreslås att till kommuner eller samkommuner som är huvudmän för ett sjukvårdsdistrikt eller en hälsovårdscentral betalas ersättning för kostnaderna för legitimerade tandläkares praktiska tjänstgöring på samma grunder som till dessa kommuner eller samkommuner betalas ersättning för kostnader som föranleds av tilläggsutbildning för läkare inom primärvården. Genom ändringarna främjas tandläkar- och specialtandläkarutbildningens integrering som en del av hälso- och sjukvårdssystemet.

Grunderna för den ersättning för utbildningskostnader som betalas till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus föreslås bli ändrade. Ersättningen för kostnader som förorsakas av grund- och specialiseringsutbildning för läkare och tandläkare föreslås basera sig på antalet examina och på den ersättning som bestämts för examen i fråga. Examina skall inte längre poängsättas.

Ersättningen för examina bestäms varje år i samband med att statsbudgeten görs upp. Kostnadsutvecklingen följs upp och ersättningsbeloppet justeras vid behov inom ramen för det totala anslaget för ersättning av utbildnings- och forskningskostnader. Ersättningen är densamma i fråga om alla grundexamina för läkare och tandläkare och alla specialläkar- och specialtandläkarexamina, med undantag för specialläkarexamina som baserar sig på ett åttaårigt utbildningsprogram enligt de tidigare bestämmelserna. Ersättningen för den sistnämnda examen är, precis som hittills, hälften av ersättningen för de andra läkarexamina. Examen i fråga baserar sig på en specialläkarexamen enligt ett sexårigt utbildningsprogram, och därför gör de som utbildas, som motvikt till utbildningskostnaderna, en betydande arbetsinsats som specialläkare vid verksamhetsenheten.

Det slutliga totalbeloppet av ersättningen för utbildningen bestäms enligt antalet examina. I syfte att jämna ut eventuella växlingar från år till år i antalet avlagda examina beräknas antalet examina som ett medeltal för de tre senaste år för vilka uppgifter kan erhållas.

En strävan med ändringarna är att uppmuntra till en ökning av utbildningsvolymen och genom systemet åstadkomma en styrning i den riktningen att en större andel av läkar- och tandläkarutbildningen, och i synnerhet av specialiseringsutbildningen, ges

vid sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som inte hör till universitetssjukhusen. På så sätt ger utbildningen bättre förutsättningar än nu för det praktiska läkararbetet och stöder bättre de hälsopolitiska målen. Andelen utbildning som ges vid universitetssjukhusen varierar från specialområde till specialområde. Målet kan ändå anses vara att den specialiseringsutbildning som ges vid universitetssjukhusen skall ta i genomsnitt två år i anspråk. Genom de föreslagna ändringarna skapas förutsättningar för en rationellare utbildning, i synnerhet när det gäller specialiseringsutbildningen. För detta krävs intimt samarbete mellan de universitet som ansvarar för utbildningen samt universitetssjukhus, andra sjukhus och hälsovårdscentraler. De regionala delegationer för specialläkarutbildningen som i enlighet med förordningen om specialläkarexamen har inrättats i anslutning till universiteten har en betydande ställning när det gäller detta samarbete.

Bestämmelserna om kostnadsersättning till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus föreslås dessutom bli kompletterade när det gäller vissa sådana utbildningsprogram för specialläkare som avviker från de övriga utbildningsprogrammen. Avsikten är att det inte heller i fortsättningen till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus skall betalas ersättning enligt antalet avlagda examina när det gäller specialläkarexamina för vilka utbildningen huvudsakligen ges någon annanstans än vid universitetssjukhus. Sådana är specialläkar- och specialtandläkarexamina inom hälsovård samt specialläkarexamina inom allmän medicin, företagshälsovård och idrottsmedicin. Om utbildning ändå ges vid ett universitetssjukhus, betalas samkommunen fortfarande ersättning enligt det antal utbildningsmånader som utförts. Nuvarande ersättningspraxis har baserat sig på social- och hälsovårdsministeriets årliga beslut om grunderna för ersättning för läkarutbildning och vetenskaplig forskning. Avsikten med de föreslagna bestämmelserna har varit att ge den ersättningspraxis som tillämpas en klar grund på lagnivå. Specialläkarnas administrativa kompetens beaktas inte heller i fortsättningen när ersättningen bestäms.

Ersättningen för forskningskostnader till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus bestäms, precis som för närvarande, utifrån antalet vetenskapliga publika-

tioner och de poäng publikationerna tilldelats.

Bestämmelserna om ersättning för kostnader för specialiseringsutbildning som ges någon annanstans än vid ett universitetssjukhus föreslås bli preciserade. Eftersom ersättningen ges i form av statsandelar till kommunerna, är utgångspunkten att den betalas till kommuner och samkommuner som är huvudmän för de verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården som används som utbildningsenheter samt till statliga sinnessjukhus som används vid utbildningen. De sistnämnda verksamhetsenheter kan vad den aktuella ersättningen beträffar jämföras med kommunal verksamhet, eftersom deras verksamhet till största delen finansieras med ersättningar som tas ut för tjänster som de tillhandahåller kommunerna. Dessutom föreslås att ersättning betalas till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården om vilka bestäms i förordning. Meningen är att ersättning skall kunna betalas till sådana verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården som universiteten redan länge och enligt etablerad praxis har använt för läkarutbildning och som får en avsevärd del av sin verksamhet finansierad med ersättningar som tas ut för tjänster som de tillhandahåller kommunerna och samkommunerna.

Lagens bestämmelser om ersättning för kostnader för forskning som bedrivs någon annanstans än vid universitetssjukhus föreslås bli preciserade. I bestämmelserna anges att serviceproducenten har rätt till ersättning av statsmedel. Utgångspunkten är att ersättning, av samma orsaker som i fråga om ersättning för kostnaderna för specialiseringsutbildning, skall betalas till kommuner och samkommuner som är huvudmän för verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården samt till statliga sinnessjukhus. Också denna ersättning skall enligt förslaget dessutom kunna betalas till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården om vilka bestäms i förordning. De verksamhetsenheter som i praktiken kan komma i fråga är sådana som har bedrivit långvarig, etablerad och högklassig hälsovetenskaplig forskning och som får en avsevärd del av sin verksamhet finansierad med ersättningar som tas ut för tjänster som de tillhandahåller kommunerna och samkommunerna. Kostnadsersättningen för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå bestäms enligt antalet vetenskapliga

publikationer och de publikationspoäng de tilldelats. Ersättningen betalas via länsstyrelsen, precis som ersättningen till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus. En strävan med ändringen är att uppmuntra den hälsovetenskapliga forskningen på universitetsnivå som bedrivs vid sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som inte hör till universitetssjukhusen.

3. Propositionens verkningar

Uppskattningen av det nuvarande systemets ekonomiska verkningar baserar sig på den kalkyl över kostnaderna för forskning och utbildning som Finlands Kommunförbund och universitetssjukhusen gjorde upp 1993 och på den ekonometriska undersökning av ersättningsgrunderna för specialstatsandelen till universitetssjukhusen som forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (Stakes) utförde 1996 (Ekonometrinen tutkimus yliopistosairaaloiden erityisvaltionosuuden korvausperusteista, 15/1996 Stakes). Enligt Finlands Kommunförbunds beräkningar uppgick universitetssjukhusens totala kostnader för läkarnas utbildning och forskning till 714 milj. mk enligt prisnivån 1991. Kalkylen gjordes utifrån sjukhusens kostnadsuppgifter under tiden för systemet med utgiftsbaserade statsandelar. Enligt den undersökning som gjordes vid Stakes uppgick universitetssjukhusens totala kostnader för läkarnas utbildning och forskning till 638—664 milj. mk 1994, beroende på vilken beräkningsmodell man valde. Den största osäkerheten i undersökningen gäller beräkningen av de kostnader som undervisningen medför. Undersökningen kunde inte ge en tillförlitlig uppskattning av fördelningen av utbildningskostnaderna mellan läkarnas grundutbildning och specialiseringsutbildning.

Statens ersättning till verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården för kostnaderna för läkar- och tandläkarutbildning beräknas uppgå till totalt ca 425,2 milj. mk år 2000. Till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus betalas i ersättning för utbildningskostnader totalt ca 321,4 milj. mk, varav 296,3 milj. mk betalas för kostnaderna för läkar- och specialläkarutbildning och 25,1 milj. mk för kostnaderna för tandläkar- och specialtandläkarutbildning. Den totala kostnadsersättningen till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården

för läkares och tandläkares specialiseringsutbildning beräknas uppgå till ca 59,7 milj. mk, varav specialläkarutbildningens andel är ca 58 milj. mk och specialtandläkarutbildningens andel ca 1,7 milj. mk. På motsvarande sätt beräknas den totala ersättningen till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården för tilläggsutbildning för läkare inom primärvården uppgå till ca 42 milj. mk och ersättningen för kostnaderna för tandläkares praktiska tjänstgöring till ca 2,1 milj. mk.

I ersättning för forskningskostnader betalas år 2000 totalt ca 293,2 milj. mk, varav ca 287,2 milj. mk betalas till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus och ca 6 milj. mk till andra serviceproducenter som har rätt till ersättning.

Ersättningen för läkar- och specialläkar-examina till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus är 349 000 mk per avlagd examen 2000. Antalet sådana examina är 798,3, räknat som ett medeltal av de examina som avlades 1996—1998. En ersättning på 174 500 mk betalas likväl för specialläkar-examina som baserar sig på ett åttaårigt utbildningsprogram enligt de tidigare bestämmelserna. Antalet sådana examina uppgår 2000 till 101,3, räknat som ett medeltal av de examina som avlades 1996—1998.

Också den ersättning som till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus betalas för examina inom tandläkares grund- och specialiseringsutbildning är 349 000 mk per avlagd examen 2000. Antalet sådana examina uppgår till 71,7, räknat som ett medeltal av de examina som avlades 1996—1998.

När sättet att bestämma ersättningen för utbildningskostnaderna ändras genom att ersättningen för examina fastställs varje år i samband med att statsbudgeten görs upp och genom att det totala beloppet av ersättningen till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus mer direkt än för närvarande bestäms utifrån antalet avlagda examina, innebär det för samkommunernas del att de genom att öka antalet personer som utbildas och därigenom antalet avlagda examina mer än nu kan påverka beloppet av den ersättning de får. Andringen kan på så vis med tiden väntas leda till en volymökning inom specialläkar- och specialtandläkarutbildningen. Andringen bidrar också till att specialiseringsutbildning i större skala

än förut ges någon annanstans än vid universitetssjukhus.

År 2000 betalas 6 000 mk per månad och utbildad person i ersättning för de kostnader för specialläkar- och specialtandläkarutbildning, tilläggsutbildning för läkare inom primärvården och tandläkares praktiska tjänstgöring som orsakas andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än universitetssjukhus.

Den föreslagna betalningen av ersättning för kostnaderna för tandläkar- och specialtandläkarutbildning till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus och till andra serviceproducenter inom hälso- och sjukvården innebär merutgifter på totalt ca 26,8 milj. mk inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. I syfte att täcka dessa utgifter har det föreslagits att 26,8 milj. mk i statsbudgeten för 2000 överförs från undervisningsministeriets moment 29.10.21 till social- och hälsovårdsministeriets moment 33.32.33. Ersättningen för kostnaderna för tandläkares praktiska tjänstgöring täcks med medel ur den sammanlagda ersättningen för utbildning och forskning.

Det är inte meningen att ändra på påängsättningen eller sättet att räkna ut antalet publikationspoäng i fråga om de publikationer som ligger till grund för ersättningen för kostnaderna för hälsovetenskaplig forskning. Priset på en publikationspoäng beräknas sjunka med en knapp tredjedel jämfört med 1999. Detta beror dels på minskade anslag för ersättning för forskningskostnader, dels på ökade totalpoäng.

I beredningen av de revideringar som inleddes vid ingången av 1997 ingick två promemorior. I den promemoria som utarbetades av den arbetsgrupp som utredde specialstatsandelan till universitetssjukhus (Social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupps-PM 1995:8) och i utredningsman Jussi Huttunens rapport om utvecklandet av systemet med specialstatsandelar för universitetssjukhusen (Social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupps-PM 1996:3) föreslogs att social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med de berörda parterna med tre års intervaller gör upp kalkyler för kostnaderna och ersättningsnivån. Dessa kalkyler skall ligga till grund när statsbudgeten utarbetas. I enlighet med detta har social- och hälsovårdsministeriet startat ett utredningsprojekt som genomförs i samarbete mellan universitetssjukhusen och forsknings- och utvecklings-

centralen för social- och hälsovården. Avsikten är att utredningen skall bli klar 2000.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet.

Skriftliga utlåtanden om propositionen har inlämnats av undervisningsministeriet, forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården, rättskyddscentralen för hälsovården, Institutet för arbetshygien, Delegationen för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, länsstyrelserna i Södra Finlands, Västra Finlands och Uleåborgs län, samkommunen för Helsingfors universitetscentralsjukhus, Birkalands, Centrala Tavastlands, Ägentliga Finlands, Lapplands, Läpsi-Pohja, Mellersta Finlands, Mellersta Osterbottens, Norra Savolax, Norra Osterbottens, Päijät-Häme, Syd-Osterbottens, Södra Karelen, Södra Savolax och Vasa sjukvårdsdistrikt, samkommunen för Kajanalands sjukvårds- och specialomsorgsdistrikt, Niuvanniemi sjukhus, Invalidstiftelsen, Reumastiftelsens sjukhus, hälsovårdsverket i Helsingfors stad, social- och hälsovårdscentralen i Kuopio stad, samkommunen för folkhälsoarbetet i Pielavesi och Keitele, social- och hälsovårdsverket i Rovaniemi stad, samkommunen Seinäjoen seudun terveystymä, social- och hälsovårdsväsendet i Tammerfors stad, hälsovårdsverket i Abo stad, samkommunen för hälso- och sjukvården i Vieska, hälsovårdscentralen i Viitasaari stad, hälsovårdscentralen i Ylöjärvi, Helsingfors, Joensuu, Jyväskylä, Kuopio, Uleåborgs, Tammerfors och Abo universitet, Abo Akademi, de regionala delegationerna för specialläkarutbildningen vid Helsingfors och Kuopio universitet, Finlands Akademi, Finlands Kommunförbund, Finlands Läkarförbund, Finlands Tandläkarförbund, läkaresällskapet Suomalainen Lääkäri-seura Duodecim, psykologförbundet Suomen Psykologiliitto, Finlands sjuksköterskeförbund rf, Tehy rf, Yngre Läkares Förening rf och Ylihoitajayhdistys - Översköterskeföreningen ry. Finansministeriet har meddelat att det tillstyrker förslaget. Ett sammandrag av utlåtandena har utarbetats vid social- och hälsovårdsministeriet.

Remissinstanserna har till största delen ställt sig positiva till ändringsförslagen i propositionen. I utlåtandena har det särskilt för-

ordats att ersättning börjar betalas för tandläkares grund- och specialiseringsutbildning och för tandläkares praktiska tjänstgöring på samma grunder som för annan läkarutbildning. Synpunkterna i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid den fortsatta beredningen av propositionen.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om specialiserad sjukvård

47 §. I 1 mom. föreslås en sådan ändring att till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus betalas ersättning av statsmedel också för kostnader som universitetssjukhusen orsakas av grund- och specialiseringsutbildning för tandläkare. Ersättningen betalas enligt samma principer som ersättningen för kostnader för läkarutbildning.

Samtidigt föreslås en ändring av bestämningsgrunderna för den ersättning för utbildningskostnader som betalas till samkommuner för universitetssjukhus. Ersättningen bestäms inte längre på basis av poängsättningen av examina och det pris som fastställs för en examenspoäng utifrån det disponibla anslaget och det totala antalet poäng, utan ersättningen för examina bestäms årligen i samband med att statsbudgeten görs upp. Ersättningen är densamma för alla grund- och specialiseringsexamina för läkare och tandläkare, med undantag för specialläkarexamina som baserar sig på ett åttaårigt utbildningsprogram enligt de tidigare bestämmelserna. Ersättningen för de sistnämnda examina är hälften av ersättningen för de övriga examina. Det slutliga totalbeloppet av ersättningen för utbildningen bestäms enligt antalet examina. Antalet examina beräknas som ett medeltal för de tre senaste år för vilka uppgifter kan erhållas.

Ersättningen för forskningsutgifterna bestäms alltså utifrån antalet vetenskapliga publikationer och de publikationspoäng dessa tilldelats. Grunderna för bestämmande av ersättningen föreslås dock bli preciserade

uttrycksmässigt. Enligt de gällande bestämmelserna baserar sig ersättningen på det vägda antalet vetenskapliga publikationer. Eftersom uträkningen baserar sig dels på antalet publikationer, dels på de poäng som tilldelats de olika publikationerna, föreslås att bestämmelserna ses över för att det tydligare skall framgå hur ersättningen bestäms.

Paragrafens 2 mom. föreslås bli ändrat på så sätt att det blir klarare hur utbildningskostnaderna ersätts i fråga om vissa utbildningsprogram för specialläkare och specialtandläkare som avviker från andra utbildningsprogram. Enligt förslaget bestämmer social- och hälsovårdsministeriet i fråga om vilka specialläkar- och specialtandläkarexamina utbildningen ges enligt sådana utbildningsprogram för vilka kostnadsersättning inte betalas utgående från antalet examina. När sådan utbildning ges vid ett universitetssjukhus, betalas till den samkommun som är huvudman för sjukhuset ändå ersättning av statsmedel för utbildningskostnaderna på de grunder som anges i 47 a § 2 mom., med andra ord enligt antalet utförda utbildningsmånader. Avsikten med bestämmelserna är att göra nuvarande ersättningspraxis klart lagbaserad. Ersättningsgrunder som motsvarar de föreslagna bestämmelserna har hittills med stöd av social- och hälsovårdsministeriets beslut tillämpats på ersättning för utbildningskostnader inom utbildningsprogram som leder till specialläkarexamen inom hälsovård, företagshälsovård och allmän medicin. Det är meningen att samma ersättningsgrunder skall tillämpas också på ersättning för utbildningskostnader inom utbildningsprogram som leder till specialläkarexamen inom idrottsmedicin och specialtandläkarexamen inom hälsovård.

I det nya 3 mom. föreslås precisare be-

stämmelser än för närvarande om kostnadsersättning för forskning som bedrivs vid andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård än vid universitetssjukhus. För forskning som bedrivs vid kommunala verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård betalas ersättning till de kommuner eller samkommuner som är huvudmän för verksamhetsenheterna. Dessutom kan till statliga sinnessjukhus samt till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården om vilka bestäms i förordning betalas ersättning för kostnaderna för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som bedrivs vid dem. Ersättningen bestäms utifrån antalet vetenskapliga publikationer och de poäng publikationerna tilldelats. Länsstyrelsen betalar ersättning till den kommun eller samkommun som är huvudman för den aktuella verksamhetsenheten inom hälso- och sjukvården, till ett statligt sinnessjukhus och till andra serviceproducenter på motsvarande sätt som den till en samkommun som är huvudman för ett universitetssjukhus betalar kostnadsersättning för forskning som bedrivs vid universitetssjukhuset. Universitetssjukhusets uppgift är alltjämt att tillsammans med andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård inom sjukhusets specialansvarsområde samordna sådan hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som bedrivs vid dessa verksamhetsenheter. Till denna del ändras endast bestämmelsernas lydelse.

Det är i alla situationer de universitet som ger medicinsk och odontologisk utbildning som bedömer om forskningen når upp till universitetsnivå eller inte, och de skall varje år meddela social- och hälsovårdsministeriet antalet forskningsrapporter som utarbetats och publicerats såväl vid verksamhetsenheterna inom samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus som vid andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård inom universitetssjukhusets specialansvarsområde. För tydlighetens skull föreslås att bestämmelser om meddelandet av antalet publikationer och avlagda läkar- och tandläkarexamina skrivs in i ett separat nytt 4 mom.

47 a §. I paragrafen ingår bestämmelser om ersättning för de kostnader som orsakas andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än universitetssjukhus. Paragrafens 1 mom. gäller kostnaderna för grundutbildning för läkare, 2 mom. kostna-

derna för specialiseringsutbildning för läkare och 3 mom. kostnaderna för tilläggsutbildning för läkare inom primärvården. I förslaget ingår en sådan komplettering av bestämmelserna att också grund- och specialiseringsutbildning för tandläkare och praktisk tjänstgöring för legitimerade tandläkare beaktas.

Dessutom föreslås bestämmelserna om betalning av ersättningar enligt 2 mom. bli preciserade. När ett universitet anlitar andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än universitetssjukhus för specialiseringsutbildning, betalas för kostnaderna för detta ersättning som avses i bestämmelserna till den kommun eller samkommun som är huvudman för en sådan kommunal verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården som använts vid utbildningen, till ett statligt sinnessjukhus som använts vid utbildningen samt till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården som använts vid utbildningen och om vilka bestäms i förordning.

47 b §. I paragrafen föreslås kompletteringar som gäller beaktandet av tandläkarutbildningen samt sättet att betala ersättning för kostnaderna för sådan hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som bedrivs vid andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård än vid universitetssjukhus. I bestämmelserna görs också de tekniska ändringar som föranleds av det ändrade sättet att bestämma ersättningen för utbildningskostnader till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus samt av det ändrade 47 a § 2 mom. och den nya lagen om statsandelar till kommunerna. Paragrafen föreslås samtidigt för tydlighetens skull bli indelad i tre moment.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets beslut om grunderna för ersättning för läkarutbildning och vetenskaplig forskning skall en tredjedel av ersättningen till ett universitetssjukhus för kostnaderna för hälsovetenskaplig forskning anvisas till fristående forskningsprojekt inom specialansvarsområdet för ett universitetssjukhus. Eftersom betalningen av ersättning för kostnaderna för forskning som bedrivs vid andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än verksamhetsenheterna inom samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus skall regleras genom bestämmelser på lagnivå, tas bestämmelser av det nämnda slaget inte längre med i de ovan nämnda ministeriebesluten. Det är likväl nödvändigt att

ministeriet också i fortsättningen vid behov kan meddela föreskrifter om användningen av ersättningen. Föreskrifter kan behövas t.ex. för att ersättningen för forskningskostnader i större utsträckning än för närvarande, och i överensstämmelse med den ursprungliga avsikten med ersättningen, skall kunna kanaliseras till klinisk forskning och forskning som stöder hälso- och sjukvårdssystemet. I besluten behöver det fortfarande också ingå bestämmelser t.ex. om att ministeriet skall lämnas en utredning över hur ersättningarna har använts. Bestämmelsen om att social- och hälsovårdsministeriet bl.a. bestämmer om användningen av ersättning som är avsedd för forskning föreslås därför bli ändrad på så sätt att den täcker båda ersättningarna.

Bestämmelserna om betalning av ersättning för andra än universitetssjukhusens kostnader för specialiseringsutbildning samt tilläggsutbildning för läkare inom primärvården föreslås bli ändrade på så sätt att betalningen konstateras ske utgående från en ansökan och inte utgående från en anmälan, eftersom länsstyrelsen innan ersättning betalas ut kontrollerar att de lämnade uppgifterna är riktiga och således också kan låta bli att betala ut ersättning i vissa fall. Betalningen av ersättning utgående från en

ansökan gäller också ersättning av kostnader för tandläkares praktiska tjänstgöring.

1.2. Folkhälsolagen

40 §. I paragrafen föreslås en komplettering till följd av att också tandläkarutbildningen beaktas vid betalningen av ersättningarna.

2. Närmare bestämmelser

Social- och hälsovårdsministeriet bestämmer genom beslut som utfärdas med stöd av 47 b § 1 mom. lagen om specialiserad sjukvård beloppet av ersättningen för läkar- och tandläkarexamina samt vikten av de vetenskapliga publikationerna och deras pris per enhet samt meddelar andra föreskrifter om grunderna för och användningen av ersättning.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2000.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/1989) 47, 47 a och 47 b §, sådana de lyder i lag 1003/1996, som följer:

47 §

Till samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt i vilket det finns ett universitetssjukhus betalas ersättning av statsmedel för kostnader som förorsakas av grund- och specialiseringsutbildning för läkare och tandläkare samt av hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå. Ersättningen för utbildningskostnaderna baserar sig på antalet examina och på den ersättning som bestäms för examina i fråga. Ersättningen för forskningskostnaderna baserar sig på antalet vetenskapliga publikationer och på de poäng

publikationerna tilldelats.

Sådan ersättning för utbildningskostnaderna som bestäms enligt grunderna i 1 mom. betalas dock inte för de specialläkarexamina och specialtandläkarexamina som social- och hälsovårdsministeriet bestämt. Ges sådan utbildning vid ett universitetssjukhus, betalas till den samkommun som är huvudman för sjukhuset ersättning av statsmedel för utbildningskostnaderna på de grunder som anges i 47 a § 2 mom.

Universitetssjukhuset samordnar tillsammans med andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård inom sjukhusets specialansvarsområde sådan hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som bedrivs vid dessa verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård. Till de kommuner eller samkommuner som är huvudmän för verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården, till statliga sinnessjukhus och till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården om vilka bestäms i förordning betalas ersättning av statsmedel för kostnaderna för sådan forskning. Ersättningen baserar sig på antalet vetenskapliga publikationer och på de poäng publikationerna tilldelats.

Varje universitet med läkar- eller tandläkarutbildning meddelar kalenderårsvis social- och hälsovårdsministeriet antalet avlagda läkar- och tandläkarexamina samt antalet forskningsrapporter som utarbetats och publicerats vid i 1 och 3 mom. avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård inom universitetssjukhusets specialansvarsområde.

47 a §

När grundutbildning för läkare eller tandläkare ges vid någon annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården än vid ett universitetssjukhus, betalar den samkommun som är huvudman för universitetssjukhuset ersättning till den samkommun eller kommun eller till någon annan serviceproducent som saken gäller.

När ett universitet för specialiseringsutbildning för läkare eller tandläkare anlitar någon annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården än ett universitetssjukhus och huvudmannen för verksamhetsenheten är en samkommun eller en kommun, eller för sådan utbildning anlitar ett statligt sinnessjukhus eller andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården om vilka bestäms i förordning, betalas på kalkylmässiga grunder till samkommunen, kommunen, det statliga sinnessjukhuset eller de andra serviceproducenterna ersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av specialiseringsutbildning enligt ett utbildningsprogram som universitetet har godkänt. Ersättningen baserar sig på antalet utbildningsmånader som utförts.

Till en kommun eller samkommun som är huvudman för ett sjukvårdsdistrikt eller en hälsovårdscentral betalas på kalkylmässiga grunder ersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av utbildning enligt 4 § förordningen om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården (1435/1993) och för kostnader som föranleds av praktisk tjänstgöring för legitimerade tandläkare enligt 6 § förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994). Ersättningen baserar sig på antalet personer som utbildas och på antalet utbildningsmånader.

47 b §

Social- och hälsovårdsministeriet bestämmer beloppet av ersättningen för läkar- och tandläkarexamina samt vikten av de vetenskapliga publikationerna och deras pris per enhet samt meddelar andra föreskrifter om grunderna för och användningen av ersättningarna.

Länsstyrelsen betalar ersättning enligt 47 § 1 och 2 mom. till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus samt ersättning enligt 47 § 3 mom. till kommuner eller samkommuner som är huvudmän för verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården, till statliga sinnessjukhus och till andra serviceproducenter. Till en serviceproducent som avses i 47 a § 2 mom. betalar länsstyrelsen halvårsvis ersättning för läkarnas och tandläkarnas specialiseringsutbildning utgående från en ansökan som kommunen, samkommunen, det statliga sinnessjukhuset och någon annan serviceproducent har gjort och som baserar sig på ett utbildningsprogram som universitetet har godkänt. Länsstyrelsen betalar halvårsvis ersättning för tilläggsutbildning för läkare inom primärvården och för praktisk tjänstgöring för legitimerade tandläkare till kommunen eller samkommunen på grundval av en ansökan som kommunen eller samkommunen gör.

I övrigt iakttas i fråga om betalning av ersättning, övrigt förfarande och ändringsökande 1 tillämpliga delar 5 och 6 kap. lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

2.

Lag**om ändring av 40 § folkhälsolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/1972) 40 §, sådan den lyder i lag 1004/1996, som följer:

40 §
Till en kommun eller samkommun som upprätthåller en hälsovårdscentral betalas ersättning för kostnader som föranses av läkar- och tandläkarutbildning samt hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå

enligt 47, 47 a och 47 b § lagen om specialiserad sjukvård.

_____ Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

_____ Helsingfors den 24 september 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Omsorgsminister *Eva Biaudet*

1.

Lag

om ändring av lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/1989) 47, 47 a och 47 b §, sådana de lyder i lag 1003/1996, som följer:

Gällande lydelse

47 §

Till samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt i vilket det finns ett universitetssjukhus betalas ersättning av statsmedel för kostnader som förorsakas av grund- och specialiseringsutbildning för läkare samt av hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som bedrivs vid verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård inom universitetssjukhusets specialansvarsområde. I fråga om utbildningen baserar sig ersättningen på det vägda antalet examina och i fråga om forskningen på det vägda antalet vetenskapliga publikationer. Varje universitet meddelar kalenderårsvis social- och hälsovårdsministeriet antalet examina samt antalet forskningsrapporter som utarbetats och publicerats vid universitetssjukhuset.

Hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå kan bedrivas inte enbart på ett universitetssjukhus utan också vid andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården. Universitetssjukhuset samordnar sådan forskning tillsammans med de övriga verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården. Ersättning som betalats till en samkommun som är huvudman för universitetssjukhuset används till kostnader som en annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården åsamkats för sådan forskning.

Föreslagen lydelse

47 §

Till samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt i vilket det finns ett universitetssjukhus betalas ersättning av statsmedel för kostnader som förorsakas av grund- och specialiseringsutbildning för läkare och tandläkare samt av hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå. Ersättningen för utbildningskostnaderna baserar sig på antalet examina och på den ersättning som bestämts för examina i fråga. Ersättningen för forskningskostnaderna baserar sig på antalet vetenskapliga publikationer och på de poäng publikationerna tilldelats.

Sådan ersättning för utbildningskostnaderna som bestäms enligt grunderna i 1 mom. betalas dock inte för de specialläkarexamina och specialtandläkarexamina som social- och hälsovårdsministeriet bestämt. Ges sådan utbildning vid ett universitetssjukhus, betalas till den samkommun som är huvudman för sjukhuset ersättning av statsmedel för utbildningskostnaderna på de grunder som anges i 47 a § 2 mom.

Universitetssjukhuset samordnar tillsammans med andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård inom sjukhusets specialansvarsområde sådan hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå som bedrivs vid dessa verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård. Till de kommuner eller samkommuner som är huvudmän för verksamhetsenheterna inom hälso- och sjukvården, till statliga sinnessjukhus och till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvård

Gällande lydelse

47 a §

När grundutbildning för läkare ges vid någon annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården än vid ett universitetssjukhus, betalar den samkommun som är huvudman för universitetssjukhuset ersättning till den samkommun eller kommun eller till någon annan serviceproducent som saken gäller.

I fråga om andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än universitetssjukhus som ett universitet anlitar för specialiseringsutbildning för läkare betalas på kalkylmässiga grunder ersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av specialiseringsutbildning enligt ett utbildningsprogram som universitet har godkänt. Ersättningen baserar sig på antalet utbildningsmånader som utförts.

Till en kommun eller samkommun som är huvudman för ett sjukvårdsdistrikt eller en hälsovårdscentral betalas på kalkylmässiga grunder ersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av utbildning enligt 4 § förordningen om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården (1435/93). Ersättningen bygger på antalet läkare och utbildningsmånader.

Föreslagen lydelse

den om vilka bestäms i förordning betalas ersättning av statsmedel för kostnaderna för sådan forskning. Ersättningen baserar sig på antalet vetenskapliga publikationer och på de poäng publikationerna tilldelats.

Varje universitet med läkar- eller tandläkarutbildning meddelar kalenderårsvis social- och hälsovårdsministeriet antalet avlagda läkar- och tandläkarexamina samt antalet forskningsrapporter som utarbetats och publicerats vid i 1 och 3 mom. avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård inom universitetssjukhusets specialansvarsområde.

47 a §

När grundutbildning för läkare eller tandläkare ges vid någon annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården än vid ett universitetssjukhus, betalar den samkommun som är huvudman för universitetssjukhuset ersättning till den samkommun eller kommun eller till någon annan serviceproducent som saken gäller.

När ett universitet för specialiseringsutbildning för läkare eller tandläkare anlitar någon annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården än ett universitetssjukhus och huvudmannen för verksamhetsenheten är en samkommun eller en kommun, eller för sådan utbildning anlitar ett statligt sinnessjukhus eller andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården om vilka bestäms i förordning, betalas på kalkylmässiga grunder till samkommunen, kommunen, det statliga sinnessjukhuset eller de andra serviceproducenterna ersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av specialiseringsutbildning enligt ett utbildningsprogram som universitetet har godkänt. Ersättningen baserar sig på antalet utbildningsmånader som utförts.

Till en kommun eller samkommun som är huvudman för ett sjukvårdsdistrikt eller en hälsovårdscentral betalas på kalkylmässiga grunder ersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av utbildning enligt 4 § förordningen om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården (1435/1993) och för kostnader som föranleds av praktisk tjänstgöring för legitimerade tandläkare enligt 6 § förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994). Er-

Gällande lydelse

47 b §

Social- och hälsovårdsministeriet bestämmer vikten av läkarexamina och de vetenskapliga publikationerna samt deras pris per enhet och meddelar andra föreskrifter om ersättningsgrunderna och användningen av ersättning som är avsedd för forskning. Länsstyrelsen betalar ersättning till en samkommun som är huvudman för ett universitetssjukhus. Länsstyrelsen betalar halvårsvis till en kommun eller samkommun eller någon annan serviceproducent som är huvudman för ett sjukhus eller en hälsovårdscentral ersättning för läkarnas specialiseringsutbildning utgående från en anmälan som kommunen, samkommunen eller någon annan serviceproducent har gjort och som universitetet har godkänt. Länsstyrelsen betalar halvårsvis ersättning för tilläggsutbildning för läkare inom primärvården till kommunen eller samkommunen på grundval av en anmälan som kommunen eller samkommunen gör. I övrigt skall i fråga om betalning av ersättning, övrigt förfarande och ändringssökande 5 och 6 kap. lagen om statsandelar till kommunerna (688/92) tillämpas.

Föreslagen lydelse

47 b §

sättningen baserar sig på antalet personer som utbildas och på antalet utbildningsmånader.

Social- och hälsovårdsministeriet bestämmer *beloppet av ersättningen för läkar- och tandläkarexamina samt vikten av de vetenskapliga publikationerna och deras pris per enhet samt meddelar andra föreskrifter om grunderna för och användningen av ersättningarna.*

Länsstyrelsen betalar ersättning enligt 47 § 1 och 2 mom. till samkommuner som är huvudmän för universitetssjukhus samt ersättning enligt 47 § 3 mom. till kommuner eller samkommuner som är huvudmän för verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården, till statliga sinnessjukhus och till andra serviceproducenter. Till en serviceproducent som avses i 47 a § 2 mom. betalar länsstyrelsen halvårsvis ersättning för läkarnas och tandläkarnas specialiseringsutbildning utgående från en ansökan som kommunen, samkommunen, det statliga sinnessjukhuset och någon annan serviceproducent har gjort och som baserar sig på ett utbildningsprogram som universitetet har godkänt. Länsstyrelsen betalar halvårsvis ersättning för tilläggsutbildning för läkare inom primärvården och för praktisk tjänstgöring för legitimerade tandläkare till kommunen eller samkommunen på grundval av en ansökan som kommunen eller samkommunen gör.

I övrigt iakttas i fråga om betalning av ersättning, övrigt förfarande och ändringssökande 1 tillämpliga delar 5 och 6 kap. lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

2.

Lag**om ändring av 40 § folkhälsolagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/1972) 40 §, sådan den lyder i lag 1004/1996, som följer:

Gällande lydelse

40 §

Till en kommun eller samkommun som upprätthåller en hälsovårdscentral betalas ersättning för kostnader som föranleds av läkarutbildning och hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå enligt 47, 47 a och 47 b §§ lagen om specialiserad sjukvård.

Föreslagen lydelse

40 §

Till en kommun eller samkommun som upprätthåller en hälsovårdscentral betalas ersättning för kostnader som föranleds av *läkar- och tandläkarutbildning samt hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå* enligt 47, 47 a och 47 b § lagen om specialiserad sjukvård.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.
—————